

USTAWA
z dnia 21 sierpnia 1997 r.

Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676.

Prawo o ustroju sądów wojskowych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1

- § 1. Sądy wojskowe sprawują w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych oraz orzekają w innych sprawach, jeżeli zostały one przekazane do ich właściwości odrębnymi ustawami.
- § 2. W wypadkach przewidzianych w ustawach sądy wojskowe sprawują wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych w stosunku do osób nienależących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2.

Do sądów wojskowych oraz żołnierzy pełniących służbę w tych sądach mają zastosowanie przepisy dotyczące jednostek wojskowych i żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 3.

- § 1. Sądami wojskowymi są wojskowe sądy okręgowe i wojskowe sądy garnizonowe.
- § 2. (uchylony).
- § 3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, tworzy i znosi, w drodze rozporządzenia, sądy wojskowe oraz określa ich siedziby i obszary właściwości.
- § 4. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości może tworzyć i znosić, w drodze rozporządzenia, wydziały zamiejscowe poza siedzibami wojskowych sądów garnizonowych.
- § 5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, może tworzyć, w drodze rozporządzenia, inne sądy wojskowe niż określone w § 1.
- § 6. Do sądów, o których mowa w § 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

Art. 4.

- § 1. Działalność sądów wojskowych jest finansowana z wyodrębnionych środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej.
- § 2. Minister Obrony Narodowej, jako dysponent części budżetowej, nie jest uprawniony do dokonywania przeniesień, o których mowa w art. 148 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.¹⁾), jeżeli powodowałyby to zmniejszenie wydatków w rozdziale klasyfikacji wydatków dotyczących sądów wojskowych.
- § 3. Organami kierującymi gospodarką finansową sądów wojskowych są prezesi tych sądów.
- § 4. Projekty planów finansowych oraz plany finansowe dla sądów wojskowych opracowują prezesi tych sądów, według zasad określonych w odrębnych przepisach o finansach publicznych, które dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, przedkłada Krajowej Radzie Sądownictwa, a ta na ich podstawie składa wniosek do Ministra Obrony Narodowej o opracowanie dochodów i wydatków sądów wojskowych.
- § 5. Organy wymienione w § 4 są związane założeniami, o których mowa w art. 120 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
- § 6. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady planowania i prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów wojskowych.

Art. 5.

- § 1. Nadzór nad działalnością sądów wojskowych w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy.
- § 2. Zwierzchni nadzór nad sądami wojskowymi w zakresie organizacji i działalności administracyjnej sprawuje Minister Sprawiedliwości.
- § 3. Nadzór w zakresie czynnej służby wojskowej żołnierzy pełniących służbę w sądach wojskowych sprawuje Minister Obrony Narodowej.
- § 4. Zadania zwierzchniego nadzoru, o którym mowa w § 2 i 3, wykonuje komórka organizacyjna Ministerstwa Sprawiedliwości w randze departamentu.
- § 5. Dyrektora departamentu, o którym mowa w § 4, powołuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej spośród sędziów wojskowych sądów okręgowych.
- § 6. Sędziów na stanowiska służbowe w departamencie, o którym mowa w § 4, powołuje, spośród sędziów wojskowych sądów okręgowych, i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 6.

Minister Sprawiedliwości przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i Krajowej Radzie Sądownictwa informację o działalności sądów wojskowych.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984.

Art. 7.

- § 1. Sądy wojskowe rozpoznają sprawy w swojej siedzibie, z zastrzeżeniem § 2 i 3.
- § 2. Jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, sądy wojskowe mogą rozpoznawać sprawy lub pełnić inne czynności poza swoją siedzibą, a w razie konieczności i poza obszarem swojej właściwości, w tym również – jeżeli umowa międzynarodowa tak stanowi – poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
- § 3. W wypadku określonym w § 2 rozpoznawanie spraw karnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odbywa się tylko w siedzibach sądów wojskowych lub sądów powszechnych.

Art. 7a.

Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami oraz asesorami sądowymi w tym samym sądzie.

Art. 8.

- § 1. W wypadkach, w których ustawy przewidują wniesienie do sądu wojskowego środka odwoławczego od orzeczeń lub decyzji wydanych przez organy wojskowe, sprawę rozpoznaje wojskowy sąd garnizonowy obejmujący swoją właściwością jednostkę wojskową, w której żołnierz pełni czynną służbę wojskową lub pracownik jest zatrudniony, jeżeli te ustawy nie stanowią inaczej.
- § 2. W sprawach, o których mowa w § 1, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące postępowania odwoławczego.

Rozdział 2**Samorząd sędziowski i organy sądów****Art. 9.**

Organem samorządu sędziowskiego jest Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych.

Art. 10.

- § 1. Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych, zwane dalej „Zgromadzeniem”, tworzą sędziowie sądów wojskowych.
- § 2. Zgromadzeniu przewodniczą – na przemian – prezesi wojskowych sądów okręgowych. Kadencja przewodniczącego trwa 2 lata.
- § 3. Do zadań Zgromadzenia należy:
 - 1) przedstawianie Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów wojskowych sądów garnizonowych oraz wojskowych sądów okręgowych;

- 2) wybór członka Krajowej Rady Sądownictwa;
 - 3) wybór członków kolegiów wojskowych sądów okręgowych;
 - 4) (uchylony);
 - 5) wybór rzecznika dyscyplinarnego i zastępcy rzecznika spośród sędziów sądów wojskowych;
 - 6) wysłuchiwanie informacji dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, o działalności sądów wojskowych oraz wyrażanie opinii w tym zakresie;
 - 7) podejmowanie działań w zakresie doskonalenia kwalifikacji zawodowych sędziów i działalności sądów wojskowych;
 - 8) wypowiedzanie się w sprawach obowiązków i praw sędziów;
 - 9) wyrażanie opinii w sprawach zgłoszonych przez Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej oraz dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 4. Do wyboru oraz wyrażania opinii, o których mowa w § 3, wymagana jest obecność przynajmniej dwóch trzecich liczby członków Zgromadzenia, a uchwały w tych sprawach zapadają bezwzględną większością głosów.
- § 5. Głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w § 3 pkt 1–5, a ponadto jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków Zgromadzenia.
- § 6. Sędziowie sądów wojskowych są obowiązani brać udział w posiedzeniach Zgromadzenia. Asesorzy sądów wojskowych mogą brać udział w posiedzeniach Zgromadzenia bez prawa głosowania i wyboru.
- § 7. Zgromadzenie zbiera się co najmniej raz w roku. Posiedzenie Zgromadzenia zwołuje jego przewodniczący z własnej inicjatywy, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, albo na wniosek jednej piątej liczby członków Zgromadzenia.
- § 8. Szczegółowy tryb odbywania posiedzeń Zgromadzenia Sędziów Sądów Wojskowych określa regulamin uchwalony przez Zgromadzenie.

Art. 10a.

Organami sądów wojskowych są:

- 1) w wojskowych sądach okręgowych – prezes sądu oraz kolegium wojskowego sądu okręgowego;
- 2) w wojskowych sądach garnizonowych – prezes sądu.

Art. 11.

- § 1. Prezes wojskowego sądu okręgowego i prezes wojskowego sądu garnizonowego, zwani dalej „prezesami sądów wojskowych”, kierują działalnością sądu oraz są przełożonymi sędziów i pozostałego składu osobowego danego sądu.
- § 2. Prezesa sądu wojskowego zastępuje wyznaczony zastępca lub sędzia.

- § 3. Prezesa wojskowego sądu okręgowego i jego zastępcę powołuje i odwołuje, spośród sędziów wojskowych sądów okręgowych, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
- § 4. Prezesa wojskowego sądu garnizonowego i jego zastępcę powołuje i odwołuje, spośród sędziów sądów wojskowych, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
- § 5. Prezes sądu wojskowego i jego zastępcę może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej w przypadku:
- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
 - 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.
- § 6. Odwołanie prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy następuje po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa w celu uzyskania opinii. W przypadku, o którym mowa w § 5 pkt 2, negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.
- § 7. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa, w terminie miesiąca od przedstawienia zamiaru odwołania prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy, opinii nie wyda, uważa się, że opinia jest pozytywna.
- § 8. W razie złożenia przez prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcę rezygnacji z pełnionej funkcji, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej odwołuje go bez zasięgnięcia opinii, o której mowa w § 6.

Art. 12.

- § 1. Kolegium wojskowego sądu okręgowego, zwane dalej „kolegium”, składa się z czterech do ośmiu członków, wybranych spośród sędziów orzekających w sądach działających na obszarze właściwości wojskowego sądu okręgowego.
- § 2. Przewodniczącym kolegium jest prezes wojskowego sądu okręgowego, a w razie jego nieobecności – zastępca przewodniczącego, wybrany przez kolegium spośród jego członków.
- § 3. Kadencja kolegium trwa 2 lata.

Art. 13.

- § 1. Do zadań kolegium należą sprawy niezastrzeżone w ustawie do wyłącznej właściwości Zgromadzenia, a w szczególności:
- 1) przedstawianie Zgromadzeniu opinii o kandydatach na stanowiska sędziów sądów wojskowych;
 - 2) wyrażanie opinii w sprawach wyznaczania na stanowiska służbowe oraz zwalniania z tych stanowisk prezesów sądów wojskowych i ich zastępców;
 - 3) opiniowanie wniosków o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe;
 - 4) wyrażanie opinii w sprawach przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, dy-

rektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, oraz przez prezesa wojskowego sądu okręgowego;

5) wypowiedzanie się w przypadkach zachowań sędziów naruszających zasady etyki.

§ 2. Do podjęcia uchwał wymagana jest obecność przynajmniej dwóch trzecich członków kolegium. Uchwały kolegium zapadają większością głosów, przy czym w razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

§ 3. Kolegium zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na pół roku.

§ 4. Posiedzenia kolegium zwołuje jego przewodniczący z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej członków kolegium.

Rozdział 3

Nadzór i administracja sądowa

Art. 14.

§ 1. Prezesi sądów wojskowych wykonują czynności nadzoru służbowego i administracji sądowej przewidziane w przepisach postępowania sądowego oraz w regulaminach urzędowania, a także inne czynności określone w ustawach i odrębnych przepisach.

§ 2. W zakresie, o którym mowa w § 1, prezesi wojskowych sądów garnizonyowych podlegają prezesom właściwych wojskowych sądów okręgowych, a prezesi tych sądów – dyrektorowi departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.

§ 3. Prezesi sądów wojskowych mogą zlecać poszczególne czynności nadzoru służbowego i administracji sądowej swoim zastępcom, a w szczególnych przypadkach – sędziom.

§ 4. Prezes sądu wojskowego wyznacza sędziego do sprawowania nadzoru penitencjarnego.

Art. 15.

§ 1. Osoby powołane do kierowania i nadzoru nad działalnością administracyjną sądów wojskowych mają prawo wglądu w czynności tych sądów, mogą żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień. Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów wojskowych mogą uchylać zarządzenia administracyjne niezgodne z prawem albo naruszające sprawność postępowania sądowego lub z innych powodów niecelowe.

§ 2. Sędziowie wykonujący czynności, o których mowa w § 1, mogą być obecni na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności.

§ 3. W razie stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów wojskowych mogą zwrócić na nie, na piśmie, uwagę i żądać usunięcia skutków tego uchybienia. Sędzia, którego dotyczy zwrócona uwaga może, w terminie 7 dni, złożyć pisemne zastrzeżenie do organu, który zwrócił uwagę, co nie zwalnia go od obowiązku usunięcia skutków uchybienia.

§ 3a. W razie złożenia zastrzeżenia organ, o którym mowa w § 3, uchyła uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.

§ 3b. W przypadku przewidzianym w § 3a, sąd dyscyplinarny wydaje postanowienie po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz sędziego, chyba że nie

jest to możliwe. Na postanowienie odmawiające uwzględnienia zastrzeżenia sędziemu przysługuje zażalenie. Zażalenie rozpoznaje ten sam sąd dyscyplinarny w innym równorzędnym składzie.

- § 4. Minister Sprawiedliwości może zwrócić prezesowi lub zastępcy prezesa sądu wojskowego pisemną uwagę, jeżeli stwierdzi uchybienia w zakresie kierowania sądem albo sprawowania przez prezesa przysługującego mu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów wojskowych.
- § 5. Uprawnienia określone w § 4 przysługują Ministrowi Obrony Narodowej odnośnie do nadzoru w zakresie czynnej służby wojskowej żołnierzy pełniących służbę w sądach wojskowych.

Art. 16.

Czynności z zakresu nadzoru i administracji sądowej, o których mowa w art. 5 § 2 i 3, art. 14 § 1 i 3 oraz w art. 15, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.

Art. 17.

- § 1. W sądach wojskowych działają sekretariaty oraz inne komórki organizacyjne, które tworzy prezes sądu wojskowego.
- § 2. Zasady wyznaczania żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych na stanowiska w sekretariatach i innych komórkach organizacyjnych sądów wojskowych oraz kwalifikacje wymagane do objęcia stanowisk określają odrębne przepisy.

Art. 18.

- § 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia:
 - 1) organizację sądów wojskowych oraz ustala regulamin wewnętrzny urzędowania tych sądów;
 - 2) szczegółowy tryb wykonywania nadzoru, o którym mowa w art. 5 § 2, art. 14 i art. 15;
 - 3) szczegółowe zasady archiwizacji, niszczenia i przekazywania właściwym archiwom państwowym akt spraw sądowych.
- § 1a. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, organizację i zakres działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej.
- § 2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania nadzoru, o którym mowa w art. 5 § 3.
- § 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określa, w drodze rozporządzenia, liczbę sędziów w sądach wojskowych oraz w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4. Liczbę sędziów w departamencie określa się z uwzględnieniem potrzeb Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.
- § 4. (uchylony).

Rozdział 4

Sędziowie sądów wojskowych

Art. 19.

- § 1. Wojskowy sąd garnizonowy składa się z sędziów i asesorów tego sądu.
- § 2. Wojskowy sąd okręgowy składa się z sędziów tego sądu.

Art. 20.

Sędziowie sądów wojskowych w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom.

Art. 21.

- § 1. Sędzia sądu wojskowego jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim oraz stale podnosić kwalifikacje zawodowe.
- § 2. Sędzia sądu wojskowego powinien w służbie i poza służbą strzec powagi stanowiska sędziowskiego i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
- § 3. W okresie zajmowania stanowiska sędzia sądu wojskowego nie może należeć do partii politycznych ani brać udziału w żadnej działalności politycznej.

Art. 22.

- § 1. Sędzią sądu wojskowego, zwanym dalej „sędzią”, może być oficer pełniący zawodową służbę stałą, który:
 - 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
 - 2) jest nieskazitelnego charakteru;
 - 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce;
 - 4) (uchylony);
 - 5) złożył egzamin sędziowski;
 - 6) odbył co najmniej trzyletni staż na stanowisku asesora w sądzie wojskowym;
 - 7) ukończył 29 lat.
- § 2. Odbycie aplikacji w sądzie powszechnym lub w jednostce organizacyjnej prokuratury, złożenie egzaminu sędziowskiego lub prokuratorskiego albo odbycie stażu na stanowisku asesora sądowego lub w jednostce organizacyjnej prokuratury jest równoznaczne ze spełnieniem wymagań określonych odpowiednio w § 1 pkt 4–6.
- § 3. Wymagania określone w § 1 pkt 4–6 nie dotyczą:
 - 1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w innych placówkach naukowych i naukowo-badawczych;
 - 2) osób, które zajmowały stanowiska sędziów, prokuratorów, wiceprokuratorów i podprokuratorów;

- 3) adwokatów, radców prawnych oraz notariuszy, którzy wykonywali ten zawód co najmniej przez 3 lata.

Art. 22a.

- § 1. Kandydaci na stanowiska sędziów i asesorów sądu wojskowego spełniający warunki, o których mowa w art. 22 § 2 i 3, są powoływani do zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba stała na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do tej służby, po odbyciu szkolenia wojskowego i zdaniu egzaminu na oficera.
- § 2. Do odbycia szkolenia wojskowego, o którym mowa w § 1, powołuje, na wniosek dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, organ uprawniony do powoływania do służby kandydackiej na podstawie odrębnych przepisów, określając miejsce szkolenia.
- § 3. Kandydaci na stanowiska sędziów, o których mowa w § 1, są mianowani na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu z dniem powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego.
- § 4. Rozkaz personalny o powołaniu do zawodowej służby wojskowej kandydatów na stanowiska sędziów, o których mowa w § 1, wydaje, na wniosek dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, z dniem powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
- § 5. Rozkaz personalny o powołaniu do zawodowej służby wojskowej kandydatów na stanowiska asesorów, o których mowa w § 1, wydaje, na wniosek dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, z dniem powołania na stanowisko asesora, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Art. 23.

- § 1. Sędziowie sądów wojskowych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.
- § 1a. Sędziowie sądów wojskowych są powoływani na stanowiska:
 - 1) sędziego wojskowego sądu garnizonowego;
 - 2) sędziego wojskowego sądu okręgowego.
- § 1b. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego.
- § 2. Zgromadzenie ocenia zgłoszonych kandydatów na stanowiska sędziów w drodze głosowania i przekazuje wszystkie zgłoszone kandydatury, ze wskazaniem liczby uzyskanych głosów, Krajowej Radzie Sądownictwa, za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości i Minister Obrony Narodowej wyrażają o każdym z kandydatów do objęcia stanowiska sędziowskiego opinie wraz z uzasadnieniem, które Minister Sprawiedliwości przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa wraz z kandydaturami, a także z informacjami uzyskanymi od organu Policji o każdym z kandydatów.
- § 3. Kandydatów na stanowiska sędziów zgłasza Zgromadzeniu dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może, po wysłuchaniu opinii kolegium właściwego sądu, zgłosić Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów.

§ 5. Kandydaci na stanowiska sędziów zgłaszają swoje kandydatury dyrektorowi departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4. Dyrektor, przed zgłoszeniem kandydatur Zgromadzeniu, ocenia kwalifikacje kandydatów, zasięga opinii właściwego kolegium i zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Obrony Narodowej, przekazując wypełnioną kartę zgłoszenia kandydata.

Art. 24.

§ 1. Sędziowie zajmują stanowiska:

- 1) sędziego wojskowego sądu garnizonowego;
- 2) sędziego wojskowego sądu okręgowego;
- 3) sędziego departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4;
- 4) (uchylony).

§ 2. (uchylony).

§ 3. Objęcie stanowiska przez sędziego stwierdza Minister Obrony Narodowej.

Art. 25.

§ 1. Sędziowie i ławnicy na rozprawach używają stroju urzędowego. Strojem urzędowym sędziego i ławnika na rozprawie sądowej jest toga, a sędziego przewodniczącego na rozprawie – także nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego sędziów i ławników, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni dla powagi sądu, i tradycję utrwaloną w sądownictwie.

Art. 26.

§ 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może delegować sędziego na okres nieprzekraczający trzech miesięcy w roku kalendarzowym, do pełnienia obowiązków sędziowskich lub wykonywania czynności administracyjnych w innym sądzie wojskowym lub w sądzie powszechnym albo w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, a na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego – także, odpowiednio, w Sądzie Najwyższym lub sądzie administracyjnym.

§ 2. Za zgodą sędziego okres delegowania, o którym mowa w § 1, może trwać dłużej niż 3 miesiące.

§ 3. Prezes wojskowego sądu okręgowego może delegować sędziego wojskowego sądu garnizonowego do pełnienia obowiązków sędziego na obszarze właściwości danego wojskowego sądu okręgowego na czas nie dłuższy niż miesiąc w roku kalendarzowym.

§ 4. Łączny czas delegacji na podstawie przepisów § 1 i 3 nie może przekraczać 3 miesięcy w roku kalendarzowym.

Art. 26a.

- § 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków lub pełnienia określonej funkcji poza granicami państwa w ramach działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizację międzynarodową, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, zgodnie z kwalifikacjami sędziego, na czas określony, nie dłuższy niż cztery lata, z możliwością ponownego delegowania na kolejny okres, nieprzekraczający czterech lat.
- § 2. Wydatki związane z delegacją sędziego sądu wojskowego poza granice państwa, z wyjątkiem sędziego zajmującego stanowisko służbowe w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, są pokrywane z budżetu państwa, z wyodrębnionych środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej.
- § 3. Wydatki, o których mowa w § 2, mogą być również pokrywane w całości lub w części ze środków przeznaczonych na ten cel przez organizację międzynarodową, którymi dysponowanie powierzono Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 27.

Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości może powierzyć czasowe pełnienie czynności sędziowskich oficerowi rezerwy powołanemu na ćwiczenia wojskowe, który jest sędzią sądu powszechnego.

Art. 28.

- § 1. Sędziowie są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy lub związku międzygminnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach prawa handlowego lub spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.
- § 1a. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się w dwóch egzemplarzach.
- § 2. Oświadczenia, o których mowa w § 1, sędziowie składają prezesowi właściwego wojskowego sądu okręgowego, który dokonuje analizy zawartych w nich danych. Sędziowie zajmujący stanowiska służbowe w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, oświadczenia składają Ministrowi Sprawiedliwości, który dokonuje analizy zawartych w nich danych.
- § 3. Prezesi wojskowych sądów okręgowych składają oświadczenie, o którym mowa w § 1, Krajowej Radzie Sądownictwa, która dokonuje analizy danych w nim zawartych.
- § 4. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska sędziego.
- § 5. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę służbową, chyba że sędzia, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę

na ich ujawnienie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach podmiot uprawniony, zgodnie z § 2 lub 3, do odebrania oświadczenia może je ujawnić pomimo braku zgody składającego oświadczenie. Oświadczenie przechowuje się przez 6 lat.

- § 6. Jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia zgodnie z § 2 lub § 3, przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania sędziego. Właściwy urząd skarbowy jest uprawniony do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w tym również do porównania jego treści z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT). Jeżeli wynik analizy budzi uzasadnione wątpliwości co do legalności pochodzenia majątku ujawnionego w oświadczeniu, urząd skarbowy kieruje sprawę do właściwego postępowania, prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 29.

Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 28, stosuje się odpowiednio formularz określony przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584), dotyczącymi oświadczenia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tejże ustawy.

Art. 30.

- § 1. Sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania w razie ujęcia sędziego na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, jeżeli zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.
- § 2. O zatrzymaniu sędziego niezwłocznie powiadamia się prezesa wojskowego sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania. Może on nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego sędziego. O fakcie zatrzymania sędziego prezes wojskowego sądu okręgowego niezwłocznie zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości i Ministra Obrony Narodowej.
- § 3. Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem.
- § 4. Postanowienie zezwalające na wszczęcie przeciwko sędziemu postępowania karnego można wydać, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa.
- § 5. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w Kodeksie postępowania karnego lub jest oczywiście bezzasadny, prezes sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania wniosku.

§ 6. W terminie siedmiu dni od doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, organowi lub osobie, która wniosła o zezwolenie, oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W tym samym terminie sędziemu przysługuje zażalenie na uchwałę zezwalającą na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Poza tym do postępowania przed sądem dyscyplinarnym w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej stosuje się przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 31.

Sędziowie są nieusuwalni ze swojego stanowiska, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w ustawie.

Art. 32.

- § 1. Stosunek służbowy sędziego rozwiązuje się z mocy prawa, jeżeli sędzia zrzekł się urzędu, osiągnął wiek sześćdziesiąt lat lub został przeniesiony w stan spoczynku z powodu uznania orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej za trwale niezdolnego do zawodowej służby wojskowej. Zrzeczenie się urzędu jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia na ręce Ministra Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O rozwiązaniu stosunku służbowego z mocy prawa Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Obrony Narodowej i sędziego, z tym że w wypadku zrzeczenia się urzędu również Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
- § 2. Sędziego, który zrzekł się urzędu, wyznacza się za jego zgodą ponownie na stanowisko zajmowane poprzednio lub na stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.
- § 3. W przypadku nieskorzystania przez sędziego z przysługującego mu prawa, o którym mowa w § 2, zwalnia się go z zawodowej służby wojskowej, chociażby nie spełniał warunków określonych w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.
- § 4. Sędzia, którego stosunek służbowy rozwiązał się z mocy prawa z powodu ukończenia 60 lat, przechodzi w stan spoczynku, chyba że został powołany na urząd sędziego sądu powszechnego.
- § 5. W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty wojskowej, wypłaca się osobie uprawnionej wyłącznie świadczenie wyższe albo przez nią wybrane.
- § 6. Sędzia, którego stosunek służbowy rozwiązał się z mocy prawa z powodu ukończenia 60 lat, na swój wniosek jest powoływany, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.²⁾), z zastrzeżeniem § 7 i 8,

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976 i Nr 204, poz. 1482.

na urząd sędziego sądu powszechnego, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.

- § 7. W wypadku przewidzianym w § 6 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, bez zasięgnięcia opinii właściwego zgromadzenia sędziów, wniosek o powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego.
- § 8. Powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego w trybie, o którym mowa w § 6 i 7, następuje odpowiednio: sędzia wojskowego sądu garnizonowego na stanowisko sędziego w sądzie rejonowym, a sędzia wojskowego sądu okręgowego na stanowisko sędziego w sądzie okręgowym.
- § 9. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 7, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.

Art. 33.

- § 1. Sędzia, który został mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu.
- § 2. Sędzia, który zrzekł się urzędu z przyczyn określonych w § 1, może powrócić na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków sędziego nie przekracza dziewięciu lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.
- § 3. W wypadku przewidzianym w § 2 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, po uzyskaniu opinii Zgromadzenia Sądów Wojskowych, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie byłego sędziego na urząd sędziego na poprzednio zajmowane stanowisko i miejsce służbowe, niezależnie od liczby stanowisk sędziowskich w danym sądzie, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na urząd sędziego.
- § 4. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 3, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.

Art. 34.

- § 1. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie sądu skazujące na środek karny pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę urzędu i stanowiska sędziego. Stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.
- § 2. O wygaśnięciu stosunku służbowego, o którym mowa w § 1, sędziego zawiadamia Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 35.

- § 1. Sędziego nie można zwolnić z zawodowej służby wojskowej przed rozwiązaniem stosunku służbowego z mocy prawa lub przed utratą przez niego stanowiska sędziego.
- § 2. W wypadku, o którym mowa w § 1, sędziego zwalnia się z zawodowej służby wojskowej jednocześnie z rozwiązaniem stosunku służbowego z mocy prawa lub utratą przez niego tego stanowiska.
- § 3. Sędziego przenosi się w stan spoczynku, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej, chyba że na swój wniosek jest powoływany, w trybie określonym w przepisach ustawy, o której mowa w art. 32 § 6, z zastrzeżeniem § 4 i 5, na urząd sędziego sądu powszechnego, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.
- § 4. W przypadku uznania sędziego orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej za trwale niezdolnego do zawodowej służby wojskowej Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej – bez zasięgania opinii właściwego zgromadzenia sędziów – wnioski o powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego.
- § 5. Powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego w trybie, o którym mowa w § 3 i 4, następuje w sposób, o którym mowa w art. 32 § 8.
- § 6. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 4, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.

Art. 36.

- § 1. Sędziego, który z przyczyn określonych w art. 34 utracił stanowisko, zwalnia się z zawodowej służby wojskowej.
- § 2. Zwolnienie z przyczyn określonych w § 1 pociąga za sobą takie same skutki, jak zwolnienie żołnierza ukaranego karą dyscyplinarną usunięcia z zawodowej służby wojskowej, przewidzianą w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

Art. 36a.

- § 1. Uposażenie sędziów sądów wojskowych w stanie spoczynku i uposażenie rodzinne członków ich rodzin ustala:
 - 1) prezes wojskowego sądu garnizonowego – w stosunku do sędziów tego sądu;
 - 2) prezes wojskowego sądu okręgowego – w stosunku do sędziów tego sądu oraz prezesa wojskowego sądu garnizonowego i jego zastępcy;
 - 3) dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4 – w stosunku do prezesa wojskowego sądu okręgowego i jego zastępców;
 - 4) Minister Sprawiedliwości w stosunku do sędziów z departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 2. Uposażenie sędziów sądów wojskowych w stanie spoczynku i uposażenie rodzinne członków ich rodzin wypłaca wojskowy organ emerytalny.

- § 3. W razie orzeczenia kary wymienionej w art. 104 § 3 pkt 4 lub w przypadkach przewidzianych w art. 104 § 4 ustawy powołanej w art. 32 § 6 sędzia pozbawiony prawa do stanu spoczynku i uposażenia albo członek jego rodziny pozbawiony prawa do uposażenia rodzinnego nabywa prawo do zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.³⁾).
- § 4. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb ustalania i wypłacania uposażeń sędziom sądów wojskowych w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych członkom ich rodzin, mając na uwadze konieczność zapewnienia osobom uprawnionym ciągłości źródeł utrzymania oraz udogodnień w odbiorze uposażeń i uposażeń rodzinnych.

Rozdział 5

Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów sądów wojskowych

Art. 37.

- § 1. Za wykroczenia oraz za przewinienia dyscyplinarne sędziowie ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną przed sądami dyscyplinarnymi.
- § 2. Przewinieniem dyscyplinarnym w rozumieniu ustawy jest naruszenie obowiązków sędziego, uchybienie powadze stanowiska sędziowskiego, naruszenie dyscypliny wojskowej oraz zasad honoru i godności żołnierskiej.
- § 3. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli przez nie uchybił obowiązkowi piastowanego wówczas urzędu państwowego lub okazał się niegodnym stanowiska sędziego.

Art. 38.

Prowadzenie postępowania karnego przeciwko sędziemu nie wyklucza postępowania dyscyplinarnego o ten sam czyn.

Art. 39.

- § 1. Karami dyscyplinarnymi są:
- 1) upomnienie;
 - 2) nagana;
 - 3) usunięcie z zajmowanej funkcji;
 - 4) przeniesienie na inne miejsce służbowe;
 - 5) złożenie sędziego z urzędu.
- § 2. Orzekając karę złożenia sędziego z urzędu, sądy dyscyplinarne mogą wystąpić do właściwego organu z wnioskiem o pozbawienie ukaranego stopnia oficerskiego.
- § 3. Sędzia, któremu wymierzono karę określoną w § 1 pkt 3 lub 4, nie może być wyznaczony przez okres pięciu lat na wyższe sędziowskie stanowisko służ-

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 559.

bowe, a także nie może w tym okresie być członkiem kolegium sądu woj-
skowego, orzekać w sądzie dyscyplinarnym oraz odzyskać utraconej funkcji.

- § 4. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 5 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na urząd sędziego.
- § 5. W wypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzania kary.

Art. 39a.

- § 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów woj-
skowych są:
 - 1) w pierwszej instancji – wojskowe sądy okręgowe;
 - 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa.
- § 2. Miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy sędziego w postępowaniu dys-
cyplinarnym oraz w sprawach, o których mowa w art. 15 § 3b lub w art. 30 §
1, jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego znajduje się miejsce służbowe
sędziego objętego postępowaniem.
- § 3. Sądy dyscyplinarne orzekają w składzie trzech sędziów. Do orzekania w są-
dzie dyscyplinarnym są uprawnieni wszyscy sędziowie danego sądu dyscy-
plinarnego, z wyjątkiem prezesa sądu oraz rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 40.

- § 1. Uprawnionym oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym, w sprawach sę-
dziów wojskowych sądów okręgowych, a także prezesów oraz wiceprezesów
wojskowych sądów garnizonowych, jest rzecznik dyscyplinarny, w sprawach
zaś pozostałych sędziów, zastępca rzecznika dyscyplinarnego.
- § 2. Rzecznika dyscyplinarnego wybiera Zgromadzenie spośród sędziów sądów
wojskowych.
- § 3. Zastępcę rzecznika dyscyplinarnego wybiera Zgromadzenie spośród sędziów
wojskowych pełniących służbę w okręgu innym niż rzecznik dyscyplinarny.
- § 4. Rzecznik dyscyplinarny działa przy Krajowej Radzie Sądownictwa. Kadencja
rzecznika dyscyplinarnego trwa cztery lata, a kadencja zastępcy rzecznika
dyscyplinarnego dwa lata.
- § 5. Zgromadzenie zgłasza Krajowej Radzie Sądownictwa wybranego rzecznika
dyscyplinarnego oraz zastępcę rzecznika dyscyplinarnego, najpóźniej na trzy
miesiące przed upływem kadencji albo w terminie miesiąca od jego ustą-
pienia.
- § 6. W razie przeszkód w pełnieniu obowiązków przez rzecznika dyscyplinarnego,
jego obowiązki przejmuje zastępca rzecznika dyscyplinarnego, do czasu
ustania przeszkody.
- § 7. Rzecznik dyscyplinarny jest uprawniony do przejęcia każdej sprawy prowa-
dzonej przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego w przypadku istnienia prze-
szkody w wypełnianiu przez niego obowiązków, a także jeżeli uzna to za
uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości.
- § 8. Do zastępcy rzecznika stosuje się odpowiednio przepisy o rzeczniku dyscy-
plinarnym.

§ 9. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów sądów wojskowych lub adwokatów.

Art. 41.

- § 1. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne na żądanie Krajowej Rady Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, prezesów właściwych sądów wojskowych, kolegium, a także z własnej inicjatywy. Rzecznik dyscyplinarny w zakresie prowadzenia postępowania wyjaśniającego jest związany wskazaniem organu uprawnionego.
- § 2. Rzecznik dyscyplinarny przeprowadza postępowanie, które ma na celu wstępne wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu oraz zgromadzenie i utrwalenie dowodów dla sądu dyscyplinarnego.
- § 3. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 2, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia sędziemu na piśmie zarzuty.
- § 4. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie 14 dni, może złożyć wyjaśnienia i zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.
- § 5. Po upływie terminu, o którym mowa w § 4, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, oraz uzasadnienie.

Art. 41a.

- § 1. Po rozpoznaniu sprawy na rozprawie, sąd dyscyplinarny orzeka wyrokiem.
- § 2. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, sąd dyscyplinarny z urzędu rozpoznaje sprawę w zakresie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej i wydaje postanowienie w przedmiocie zezwolenia, o którym mowa w art. 30 § 1, co nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.

Art. 41b.

- § 1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub o ubezwłasnowolnienie.
- § 1a. Jeżeli sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej za przestępstwo umyślne, z urzędu zawiesza sędziego w czynnościach służbowych, a wydając uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej za przestępstwo nieumyślne, może z urzędu zawiesić sędziego w czynnościach służbowych.
- § 2. Zawieszenie w czynnościach sędziego pociąga za sobą skutki zawieszenia w czynnościach służbowych na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej; nie dotyczy to osób, w stosunku do których wszczęto postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

- § 3. Zawieszenie w czynnościach ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli sąd dyscyplinarny wcześniej nie uchylił zawieszenia.
- § 4. Na uchwałę w przedmiocie zawieszenia w czynnościach sędziego przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania uchwały.

Art. 41c.

- § 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła odpis prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego Krajowej Radzie Sądownictwa, Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Obrony Narodowej, a ponadto prezesowi właściwego sądu i kolegium.
- § 2. Wykonanie wyroku należy do Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 42.

- § 1. Odpis prawomocnego wyroku skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych ukaranego.
- § 2. Po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku orzekającego karę przewidzianą w art. 39 § 1 pkt 1–4, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej zarządza usunięcie odpisu wyroku z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego wyroku skazującego.

Rozdział 6

Asesorzy sądów wojskowych

Art. 43.

- § 1. Asesorem sądu wojskowego, zwanym dalej „asesorem”, może być żołnierz zawodowy pełniący służbę stałą i posiadający stopień wojskowy w korpusie oficerów, który spełnia wymagania określone w art. 22 § 1 pkt 1–5.
- § 2. Asesora powołuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
- § 2a. Objęcie stanowiska przez asesora stwierdza Minister Obrony Narodowej.
- § 3. Staż asesorski odbywa się w wojskowym sądzie garnizonowym, trwa on nie dłużej niż 4 lata, przy czym przez okres 6 miesięcy asesor wykonuje czynności sędziowskie w sądzie rejonowym.
- § 4. W wypadku braku stanowisk sędziowskich można, za zgodą asesora, przedłużyć staż asesorski.
- § 5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, zasady odbywania stażu asesorskiego.

Art. 44.

Do asesorów stosuje się przepisy art. 28 i 29.

Art. 45.

Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może powierzyć asesorowi pełnienie czynności sędziowskich w wojskowym sądzie garnizonowym oraz w wojskowym sądzie okręgowym jako odwoławczym.

Art. 46.

- § 1. Do asesorów, którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich, stosuje się przepisy dotyczące sędziów, z wyjątkiem art. 26a i art. 33 oraz z zastrzeżeniem art. 70 § 1a. Asesor może przewodniczyć na rozprawie głównej lub na posiedzeniach tylko wówczas, gdy ustawa przewiduje rozpoznawanie sprawy w składzie jednego sędziego.
- § 2. Asesor obejmujący stanowisko składa wobec Ministra Sprawiedliwości ślubowanie według roty ustalonej dla asesorów sądowych w ustawie, o której mowa w art. 32 § 6.
- § 3. Asesor nie może sprawować nadzoru penitencjarnego.

Art. 47.

Asesorzy, którym nie powierzono czynności sędziowskich, ponoszą odpowiedzialność na zasadach odnoszących się do żołnierzy zawodowych, z tym że prawo karania ich za przewinienia dyscyplinarne przysługuje przełożonym sędziom i Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 48.

Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości może powierzyć pełnienie czynności sędziowskich w wojskowym sądzie garnizonowym oficerowi rezerwy odbywającemu ćwiczenia wojskowe, który jest asesorem sądu powszechnego i ma uprawnienia do pełnienia czynności sędziowskich.

Rozdział 7**Aplikanci****Art. 49.**

- § 1. Aplikantem w wojskowym sądzie garnizonowym, zwanym dalej „aplikantem”, może być żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej i posiadający stopień podporucznika (podporucznika marynarki), który:
- 1) posiada obywatelstwo polskie i pełną zdolność do czynności prawnych;
 - 2) posiada nieposzlakowaną opinię;
 - 3) nie był karany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 4) nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
 - 5) ukończył studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne uznane w Polsce;
 - 6) został umieszczony przez komisję konkursową na liście kwalifikacyjnej, o której mowa w art. 50 § 8.

- § 2. Kandydaci na stanowiska aplikantów są powoływani do zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba kontraktowa na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby, po uprzednim zakwalifikowaniu się w drodze konkursu na stanowisko aplikanta, podpisaniu kontraktu na pełnienie służby terminowej, odbyciu szkolenia wojskowego, zdaniu egzaminu na oficera i mianowaniu na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki).
- § 3. Do odbycia szkolenia, o którym mowa w § 2, powołuje, na wniosek dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, organ uprawniony do powoływania do służby kandydackiej na podstawie odrębnych przepisów, określając miejsce szkolenia.
- § 4. Rozkaz personalny o powołaniu do zawodowej służby wojskowej kandydata na stanowisko aplikanta wydaje, na wniosek dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, z dniem powołania na stanowisko aplikanta, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
- § 5. Na stanowisko aplikanta powołuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
- § 6. Kontrakt na pełnienie służby terminowej na stanowisku aplikanta zawiera dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 7. Kontrakt na pełnienie służby terminowej na stanowisku aplikanta zawiera:
- 1) oznaczenie stron – stopień wojskowy, imię i nazwisko dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, oraz imię i nazwisko, imię ojca, datę urodzenia, adres zameldowania, serię i numer dowodu osobistego, numer PESEL i NIP osoby powoływanej do pełnienia zawodowej służby wojskowej na stanowisku aplikanta;
 - 2) datę i miejsce podpisania;
 - 3) dzień rozpoczęcia zawodowej służby wojskowej oraz dzień, do którego kontrakt obowiązuje;
 - 4) nazwę stanowiska, na którym będzie pełniona zawodowa służba wojskowa;
 - 5) siedzibę wojskowego sądu garnizonowego, w którym znajduje się stanowisko objęte kontraktem;
 - 6) oświadczenie osoby powołanej do zawodowej służby wojskowej potwierdzające znajomość zasad pełnienia tej służby;
 - 7) podpisy stron.
- § 8. Objęcie stanowiska przez aplikanta stwierdza Minister Obrony Narodowej.

Art. 50.

- § 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej zarządza, w zależności od potrzeb kadrowych sądów wojskowych, nabór na aplikację i wyznacza limit miejsc na aplikację.
- § 2. Nabór odbywa się w drodze:
- 1) konkursu składającego się z części pisemnej i ustnej;
 - 2) badania predyspozycji kandydata na aplikanta do zajmowania stanowiska sędziego sądu wojskowego, które przeprowadza się w formie testu psychologicznego.

- § 3. Nabór przeprowadza komisja konkursowa powołana przez dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 4. Część pisemna konkursu składa się z:
- 1) testu wiedzy z poszczególnych dziedzin prawa i nauk pokrewnych;
 - 2) pracy pisemnej, będącej opracowaniem wybranego tematu dotyczącego szczegółowych zagadnień z poszczególnych dziedzin prawa.
- § 5. Warunkiem dopuszczenia kandydata do części ustnej konkursu jest uzyskanie z pisemnej części konkursu minimum punktów, określonego przez dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 6. Część ustna konkursu obejmuje odpowiedzi na pytania zawarte w wylosowanym przez kandydata zestawie, dotyczące wiedzy ogólnej oraz wiadomości z zakresu poszczególnych dziedzin prawa i nauk pokrewnych.
- § 7. Tematy i test na część pisemną konkursu, pytania na część ustną konkursu oraz test psychologiczny opracowuje zespół konkursowy powołany przez Ministra Sprawiedliwości.
- § 8. Po przeprowadzeniu konkursu oraz badania predyspozycji komisja konkursowa sporządza listę kandydatów na aplikantów, zwaną dalej „listą kwalifikacyjną”.
- § 9. Warunkiem umieszczenia na liście kwalifikacyjnej jest uzyskanie przez kandydata minimum punktów ze wszystkich części konkursu, określonego przez dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, oraz potwierdzenie predyspozycji kandydata do zajmowania stanowiska sędziego sądu wojewódzkiego. O miejscu na liście kwalifikacyjnej decyduje suma uzyskanych punktów.
- § 10. Dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, po przeprowadzeniu naboru, zasięga informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz zwraca się do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji o nadesłanie informacji o każdej osobie umieszczonej na liście kwalifikacyjnej, na zasadach i w trybie dotyczącym kandydatów na aplikantów sądowo-prokuratorskich.
- § 11. Po uzyskaniu informacji, o których mowa w § 10, dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, przekazuje je wraz z listą kwalifikacyjną Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 50a.

- § 1. Przed przystąpieniem do naboru kandydat na aplikanta uiszcza opłatę z udział w naborze. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.
- § 2. Wysokość opłaty za udział w naborze jest równa opłacie za udział w naborze na aplikację sądowo-prokuratorską.

Art. 51.

- § 1. Przed objęciem obowiązków aplikanta aplikant składa ślubowanie wobec dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, według następującej roty: „Ślubuję uroczyście sumiennie wypełniać obowiązki wojskowego aplikanta sądowego, w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości oraz dochować tajemnicy państwowej i służbowej”; składający ślubowanie może dodać zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.
- § 2. Aplikant odbywa aplikację w sądzie wojskowym oraz uczestniczy w zajęciach seminaryjnych i praktykach dla aplikantów sądowo-prokuratorskich odbywających aplikację na zasadach określonych w art. 10e ust. 1–5, 9, 11 i 12 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz. U. Nr 169, poz. 1410 i Nr 264, poz. 2204 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 433).
- § 3. Do obowiązków aplikanta należy:
- 1) uczestniczenie w przewidzianych programem aplikacji zajęciach seminaryjnych prowadzonych w Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury, zwanym dalej „Krajowym Centrum”, oraz w praktykach odbywających się w sądach, jednostkach organizacyjnych prokuratury i innych instytucjach związanych z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości;
 - 2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawniczej i praktycznych umiejętności niezbędnych do zajmowania stanowiska sędziego sądu wojskowego;
 - 3) przystępowanie, w wyznaczonym terminie, do sprawdzianów wiedzy oraz kolokwium, przeprowadzanych w czasie aplikacji, a także do egzaminu sędziowskiego;
 - 4) przestrzeganie regulaminu organizacyjnego Krajowego Centrum oraz zarządzeń i poleceń porządkowych Dyrektora Krajowego Centrum.
- § 4. Na czas trwania aplikacji dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, wyznacza aplikantowi patrona spośród sędziów sądów wojskowych. Patronom przysługuje wynagrodzenie za sprawowanie patronatu w wysokości równej wynagrodzeniu patronów, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury.

Art. 51a.

- § 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej zwalnia aplikanta, który:
- 1) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 2) przestał spełniać wymagania określone w art. 49 § 1 pkt 1 i 2;
 - 3) uzyskał negatywną ocenę z kolokwium wyznaczonego w czasie aplikacji;
 - 4) zrzekł się stanowiska;
 - 5) został uznany orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej za trwale niezdolnego do pełnienia zawodowej służby wojskowej;

- 6) rażąco naruszył obowiązki aplikanta;
 - 7) w sposób rażący uchybił godności aplikanta lub jego zachowanie godzi w dobre imię Krajowego Centrum lub sądów wojskowych.
- § 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może zwolnić aplikanta, który:
- 1) został prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 2) opuścił z przyczyn nieusprawiedliwionych ponad 20 % zajęć seminaryjnych lub praktyk w danym roku szkoleniowym, ujętych w programie aplikacji;
 - 3) nie przystąpił w wyznaczonym terminie, bez usprawiedliwienia, co najmniej do dwóch sprawdzianów wiedzy przewidzianych w programie aplikacji;
 - 4) został dwukrotnie ukarany karą nagany.
- § 3. Przed zwolnieniem aplikanta ze stanowiska, z przyczyn określonych w § 1 i 2, Minister Sprawiedliwości umożliwia aplikantowi złożenie wyjaśnień.

Art. 51b.

- § 1. Dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, może ukarać aplikanta karą porządkową za przewinienie polegające na naruszeniu obowiązków lub uchybieniu godności aplikanta.
- § 2. Karami porządkowymi są:
- 1) upomnienie;
 - 2) nagana.
- § 3. Nie można ukarać aplikanta po upływie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przewinieniu lub trzech miesięcy od dnia jego popełnienia.
- § 4. Przed ukaraniem karą porządkową aplikantowi umożliwia się złożenie wyjaśnień.
- § 5. Od decyzji o ukaraniu aplikantowi przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.
- § 6. Odpis prawomocnej decyzji o ukaraniu karą porządkową dołącza się do teczek akt personalnych aplikanta.
- § 7. Po upływie roku od uprawomocnienia się decyzji o ukaraniu karą porządkową dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, zarządza usunięcie odpisu decyzji z akt personalnych aplikanta, jeżeli w tym czasie nie ukarano aplikanta inną karą.

Art. 51c.

- § 1. W ostatnim miesiącu trzeciego roku aplikacji aplikant składa egzamin sędziowski przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Ministra Sprawiedliwości. W skład komisji wchodzi sędzia wojskowy będący przedstawicielem dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.
- § 2. Egzamin sędziowski składa się z części pisemnej i ustnej.
- § 3. Zadania praktyczne na część pisemną oraz kazusy na część ustną egzaminu sędziowskiego opracowuje zespół egzaminacyjny powołany przez Ministra

Sprawiedliwości. W skład zespołu wchodzi sędzia wojskowy będący przedstawicielem dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4.

- § 4. Dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, może udzielić aplikantowi zezwolenia na zdawanie egzaminu sędziowskiego w terminie późniejszym, jeżeli uzna, że choroba, wypadek losowy lub inna wskazana i udokumentowana przez aplikanta przyczynia uniemożliwiają przystąpienie do egzaminu sędziowskiego w terminie, o którym mowa w § 1.
- § 5. Zezwolenia, o którym mowa w § 4, dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, udziela na pisemny wniosek aplikanta, złożony nie później niż w ciągu miesiąca od dnia ustania przyczyny uzasadniającej nieprzystąpienie do egzaminu sędziowskiego.
- § 6. Aplikant, który nie przystąpił do egzaminu sędziowskiego w wyznaczonym terminie i nie uzyskał zezwolenia, o którym mowa w § 4, albo odstąpił bez usprawiedliwienia od egzaminu sędziowskiego w czasie jego trwania, składa egzamin sędziowski tylko raz, według zasad obowiązujących w przypadku niezdania egzaminu sędziowskiego.
- § 7. Uprawnienie do zdawania egzaminu sędziowskiego wygasa po upływie okresu kontraktu, o którym mowa w art. 49 § 2.
- § 8. Aplikant, który nie zdał egzaminu sędziowskiego, może raz przystąpić do ponownego jego składania, nie później jednak niż w ciągu roku od dnia zakończenia poprzedniego egzaminu. Poprawkowy egzamin sędziowski przeprowadza komisja egzaminacyjna, o której mowa w § 1, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
- § 9. Po złożeniu egzaminu sędziowskiego aplikant może być powołany na stanowisko asesora w wojskowym sądzie garnizonowym.
- § 10. W razie zwolnienia ze stanowiska, nieprzystąpienia do egzaminu sędziowskiego lub niezdania tego egzaminu, aplikanta zwalnia się z zawodowej służby wojskowej.

Art. 51d.

Za udział w pracach zespołu konkursowego i zespołu egzaminacyjnego oraz komisji konkursowej i komisji egzaminacyjnej członkom tych zespołów i komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej wynagrodzeniu odpowiednio członków zespołów i komisji określonych w ustawie z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury.

Art. 52.

Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania naboru dla kandydatów na aplikację, skład, sposób powoływania członków zespołu konkursowego i komisji konkursowej oraz tryb ich postępowania – mając na uwadze zakres wiedzy podlegającej sprawdzeniu w trakcie konkursu, pisemną i ustną formę poszczególnych części konkursu, system punktowy ocen konkursowych, a także ocenę predyspozycji kandydata do zajmowania stanowiska sędziego sądu wojskowego;
- 2) organizację i przebieg aplikacji, w tym:
 - a) system punktowy oceny postępów aplikanta w czasie aplikacji, a także wyników kolokwium oraz egzaminu sędziowskiego,
 - b) szczegółowy tryb i warunki odbywania aplikacji,
 - c) szczegółowy tryb i warunki sprawowania patronatu nad aplikantem – uwzględniając zakres wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnej do zajmowania stanowiska sędziego sądu wojskowego;
- 3) zakres, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania egzaminu sędziowskiego, skład zespołu egzaminacyjnego i komisji egzaminacyjnej, sposób powoływania ich członków oraz tryb postępowania – uwzględniając zakres odbytej aplikacji, pisemną i ustną formę egzaminu, kwalifikacje członków komisji egzaminacyjnej, a także mając na uwadze konieczność zagwarantowania właściwego poziomu organizacyjnego i merytorycznego egzaminu sędziowskiego oraz zabezpieczenia jednakowych warunków jego składania przez wszystkich aplikantów.

Art. 53.

Aplikanci ponoszą odpowiedzialność na zasadach odnoszących się do żołnierzy zawodowych, z tym że prawo karania ich za przewinienia dyscyplinarne przysługuje przełożonym sędziom i Ministrowi Obrony Narodowej.

Rozdział 8

Ławnicy

Art. 54.

Ławnikiem w sądzie wojskowym, zwanym dalej „ławnikiem”, może być tylko żołnierz w czynnej służbie wojskowej, a w przypadkach określonych w ustawie – również ławnik sądu powszechnego.

Art. 55.

§ 1. Ławnikiem może być żołnierz, który:

- 1) ukończył 18 lat i korzysta z praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru oraz wyróżnia się w wykonywaniu zadań służbowych i przestrzeganiu dyscypliny wojskowej.

- § 2. Ławnikiem nie może być żołnierz, który pełni służbę w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, w sądzie wojskowym, w wojskowej jednostce organizacyjnej prokuratury lub w żandarmerii wojskowej.
- § 3. Nie można być ławnikiem jednocześnie w więcej niż jednym sądzie.

Art. 56.

- § 1. Ławników wybiera się do wojskowych sądów okręgowych.
- § 2. Ławników wybiera się większością głosów na zebraniach żołnierzy jednostek wojskowych, stacjonujących na obszarze właściwości poszczególnych sądów wojskowych, spośród kandydatów zgłoszonych na zebraniu.
- § 3. Kadencja ławnika trwa 3 lata. Ławników będących żołnierzami pełniącymi zasadniczą służbę wojskową wybiera się na okres odbywania tej służby.
- § 4. Liczbę ławników wybieranych do poszczególnych sądów wojskowych oraz termin ich wyboru określają prezesi właściwych sądów wojskowych.

Art. 57. (uchylony).

Art. 58.

- § 1. Mandat ławnika wygasa:
- 1) w razie śmierci;
 - 2) z upływem kadencji;
 - 3) z dniem zwolnienia z czynnej służby wojskowej;
 - 4) w razie przeniesienia do pełnienia służby w organach wymienionych w art. 55 § 2;
 - 5) w razie przeniesienia do innej jednostki wojskowej, stacjonującej na obszarze właściwości innego sądu wojskowego;
 - 6) w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu lub warunkowego umorzenia postępowania karnego;
 - 7) w razie orzeczenia prawomocnym wyrokiem o ograniczeniu lub utracie praw cywilnych;
 - 8) w razie uznania prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym winnym naruszenia honoru i godności żołnierskiej;
 - 9) w razie odwołania ławnika przez zebranie żołnierzy w jednostce wojskowej, w której pełni służbę;
 - 10) wskutek zrzeczenia się mandatu.
- § 2. Prezes właściwego sądu stwierdza wygaśnięcie mandatu ławnika.

Art. 59.

- § 1. Zebranie żołnierzy w jednostce wojskowej, w której ławnik pełni służbę, odwołuje ławnika większością głosów w razie:
- 1) niewykonywania obowiązków ławnika;
 - 2) zachowania godzącego w powagę sądu;
 - 3) utraty warunków, o których mowa w art. 55 § 1 pkt 2.

§ 2. Zebranie żołnierzy, o którym mowa w § 1, może odwołać ławnika z własnej inicjatywy lub na wniosek prezesa właściwego sądu wojskowego.

Art. 60.

§ 1. W wypadku wygaśnięcia mandatu lub odwołania ławnika dokonuje się, w razie potrzeby, wyboru nowego ławnika.

§ 2. Dodatkowe wybory ławników zarządza prezes właściwego sądu wojskowego.

§ 3. Mandat ławnika wybranego dodatkowo w czasie trwania kadencji wygasa z upływem kadencji ogółu ławników sądu.

Art. 61.

W wypadkach określonych w art. 58 § 1 pkt 2, 3 i 5 ławnik może jeszcze być wyznaczony do udziału w rozpoznaniu sprawy rozpoczętej z jego udziałem przed dniem wygaśnięcia mandatu, do czasu jej zakończenia.

Art. 62.

Ławnicy składają ślubowanie według roty ustalonej dla sędziów wobec prezesa właściwego sądu wojskowego, który po odebraniu ślubowania dokonuje wpisu na listę ławników.

Art. 63.

Ławnicy pełniący czynną służbę wojskową w garnizonach, poza miejscem rozpoznania sprawy, otrzymują należności przysługujące żołnierzom zawodowym z tytułu podróży służbowej.

Art. 64.

Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, organizację zebrań żołnierskich oraz szczegółowe zasady wybierania i odwoływania ławników.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 65–69. (pominięte).⁴⁾

Art. 70.

§ 1. Do sądów wojskowych, sędziów wojskowych oraz ławników stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 i art. 5, art. 40, art. 42, art. 44–52, art. 53 § 1–3, art. 54, art. 56, art. 57 § 1, art. 58 § 1 i § 4–6, art. 60, art. 65, art. 66, art. 69 § 2, art. 70, art. 71, art. 73–75, art. 77 § 2, § 2a, § 4, § 4a, § 5 i § 6, art. 78 § 1–4, art. 78a § 1–3 i § 6, art. 79, art. 80 § 4, art. 83, art. 84 § 3, art. 85, art. 86, art. 89, art. 90, art. 91 § 1–7 i § 9–12, art. 92, art. 93, art. 94 § 1, § 3 i § 4, art. 95, art. 98 § 1, art. 99, art. 100 § 1–4, art. 101 § 2–4, art. 102, art. 104–106, art. 108, art. 111, art. 114 § 5–7, art. 115–118, art. 120–122, art. 125–128,

⁴⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

art. 130, art. 131, art. 133, art. 135 § 5–7, art. 147 § 3, art. 156, art. 159 § 1 pkt 5 i pkt 6, art. 167, art. 169, art. 170 § 3 i art. 171–174 ustawy, o której mowa w art. 32 § 6, oraz przepisy wydane na podstawie art. 57 § 5, art. 58 § 7, art. 78 § 5, art. 78a § 7, art. 91 § 8 i art. 148 § 2 teŝ ustawy, z tym ŝe:

- 1) określone w tych przepisach czynności i uprawnienia Ministra Sprawiedliwości, zgromadzenia ogólnego sędziów, kolegium sądu, prezesów sądów rejonowych i okręgowych oraz prezesa sądu dyscyplinarnego wykonują odpowiednio: Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych, kolegium wojskowego sądu okręgowego, prezesi sądów wojskowych i prezes sądu dyscyplinarnego, a czynności i uprawnienia prezesa sądu apelacyjnego w zakresie nadzoru administracyjnego – Minister Sprawiedliwości za pośrednictwem dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4;
 - 2) uprawnienia określone w art. 92 § 1 powołanej ustawy przysługują, jeŝeli sędzia wojskowy nie nabył wcześniej prawa do urlopu dodatkowego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej ŝołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750, z późn. zm.⁵⁾);
 - 3) przepisów art. 131 powołanej ustawy nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 15 niniejszej ustawy;
 - 4) uprawnienia określone w art. 172–174 powołanej ustawy przysługują w przypadku określonym w art. 61 niniejszej ustawy;
 - 5) uprawnienia określone w art. 172 § 3 i art. 173 powołanej ustawy nie przysługują ławnikom w czynnej służbie wojskowej;
 - 6) obsada wolnych stanowisk sędziowskich, o których mowa w art. 56 § 1 i 2 powołanej ustawy, następuje z uwzględnieniem potrzeb kadrowych sądownictwa wojskowego.
- § 1a. Do asesorów sądów wojskowych, którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich, nie stosuje się art. 66, art. 69–71, art. 74, art. 77 § 5 i § 7, art. 91 § 1–4 i § 9–11 oraz art. 94a i art. 94b ustawy, o której mowa w art. 32 § 6.
- § 2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie prawa i obowiązki sędziów, asesorów sądów wojskowych oraz aplikantów w sądach wojskowych określają przepisy o służbie wojskowej ŝołnierzy zawodowych.
- § 3. Uposażenie sędziów, asesorów i aplikantów, o których mowa w § 2, określają przepisy o uposażeniu ŝołnierzy, z tym ŝe nie może być ono niŝsze od wynagrodzenia sędziów, asesorów i aplikantów sądów powszechnych na stanowiskach równorzędnych, ustalonych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
- § 4. W stosunku do sędziów, asesorów i aplikantów, o których mowa w § 2, nie stosuje się art. 17 ust. 1 *ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej ŝołnierzy zawodowych* (Dz. U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55, Nr 28, poz. 153, Nr 106, poz. 678 i Nr 107, poz. 688)⁶⁾ w części dotyczącej służby kontraktowej.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 122, poz. 1025, z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Nr 191, poz. 1414 i Nr 220, poz. 1600 i 1602 oraz z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1242.

⁶⁾ Utraciła moc zgodnie z art. 189 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej ŝołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 r.

Art. 71.

Do pracowników sądów wojskowych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.⁷⁾), a w sprawach nieuregulowanych także w przepisach tej ustawy – przepisy Kodeksu pracy.

Art. 72. (pominięty).⁸⁾**Art. 73.**

- § 1. Sędziowie, którzy w dniu wejścia w życie ustawy są sędziami wojskowych sądów garnizonowych i wojskowych sądów okręgowych, pozostają nadal na dotychczasowych stanowiskach służbowych.
- § 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do aplikantów i asesorów sądów garnizonowych.
- § 3. Sędziowie wojskowi w Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego, wykonujący dotychczas czynności nadzoru administracyjnego nad sądami wojskowymi, oraz sędziowie wojskowi wyznaczeni na stanowiska w Biurze Nadzoru Pozainstancyjnego w Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego stają się z dniem wejścia w życie ustawy sędziami wojskowych sądów okręgowych.
- § 4. Sędziowie, o których mowa w § 3, mogą być wyznaczeni na stanowiska służbowe w:
- 1) Biurze Nadzoru Pozainstancyjnego w Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego;
 - 2) departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4;
 - 3) wojskowym sądzie okręgowym.
- § 5. Wyznaczenia, o którym mowa w § 4 pkt 3, dokonuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 74.

Po wejściu w życie ustawy kadencję, o której mowa w art. 10 § 2, rozpoczyna Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie.

Art. 75.

Ilekoć w innych ustawach jest mowa o szefie sądu wojskowego lub jego zastępcy, należy przez to rozumieć prezesa sądu wojskowego lub jego zastępcę.

Art. 76.

Postępowanie dyscyplinarne wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się nadal według przepisów dotychczasowych.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589.

⁸⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

Art. 77.

Do osób, które rozpoczęły staż asesorski lub aplikację sądową w sądach wojskowych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 78. (pominięty).⁹⁾**Art. 79.**

Traci moc ustawa z dnia 8 czerwca 1972 r. o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 23, poz. 166, z 1989 r. Nr 73, poz. 436, z 1991 r. Nr 113, poz. 491, z 1995 r. Nr 89, poz. 443, z 1996 r. Nr 7, poz. 44 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 604).

Art. 80.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

⁹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.